

Nr. 6 Fejl! Ukendt argument for parameter.

52. Varetægtsfængsling - Isolation af unge lovovertrædere - Fængslingsurrogat - Retlig interesse - Højesteret
53. Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Højesteret
54. Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Højesteret
55. Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Højesteret
56. Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Tidligere grov kriminalitet - Højesteret
57. Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Højesteret
58. Strafadmåling - Bindende proceserklæring - Om at vinde i lotteriet
59. Advarsel - Procesbevillinger

Generalforsamlingsreferat

Kriminalforsorgens Årsberetning 1998

Årsberetning for Københavns Byret

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Postbox 1051
1007 København K
Telefon 3311 7522
Telefax 3332 4775

- 136 -

Landsforeningens bestyrelse:

Thomas Rørdam
formand, København

Bent Holmberg
næstformand, Aalborg

Michael Abel
Holbæk

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hanne Gullitz
Århus

Poul Jost Jensen
Glostrup

Mogens Juhl
Odense

Mette Lauritzen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1060**

Formandens adresse:

Postbox 9017, 1022 København K

Telefon 3312 4540
Fax 3393 4540

Udvisning, ekstraordinær generalforsamling og grundloven.

Nærværende hæfte står først og fremmest i udvisningernes tegn. Højesteret har påny givet en meget markant udmelding om, at Danmarks overholdelse af internationale konventioner skal tages alvorlig. Det er håbet, at denne opfattelse også breder sig til de administrative myndigheder, der skal administrere udlændingeloven. Det skulle ikke være nødvendigt efter den række højesteretsafgørelser, der nu foreligger, stadig at påstå udvisning i alle narkosager, hvorefter man overlader alene til domstolene at foretage det konkrete skøn. Det er både dårlig procesøkonomi og en urimelig belastning af de involverede.

Bagest i hæftet et kort generalforsamlingsreferat. Af hensyn til forslag om vedtægtsændringer, påtænker bestyrelsen at afholde **ekstraordinær generalforsamling onsdag den 9. november om eftermiddagen i Odense**. Nærmere herom i næste nummer.

Det er i øvrigt årsberetningernes tid. I nærværende og kommende numre vil sådanne samt nye bøger blive omtalt.

Landsforeningen har i lighed med andre institutioner fejret 150-året for Grundloven. Det skete med en meget smuk kantate, der blev opført ved generalforsamlingen i maj.

Landsforeningens Meddelelse 52/1999

Varetægtsfængsling - Isolation af unge lovovertrædere - Fængslings-surrogat - Retlig interesse

Retsplejelovens § 762, § 765 og § 770 a, Menneskerettighedskonventionen art. 3

A på 16 og B på 15 år blev den 28.05.1998 fremstillet i grundlovsforhør sigtet for et særligt farligt røveri mod en pengetransport, hvor de under anvendelse af et skarp-ladt haglgevær røvede 1,3 mill. kr. og 61.000 franske franc. De erkendte sig skyldige, men ville ikke oplyse medgerningsmænd, og blev fængslet i 13 dage i isolation. Landsretten stadfæstede og fandt ikke anledning til at ændre anbringelsen til surrogat. Ved kendelse af 10.06.1998 bestemte byretten, at varetægtsfængsling skulle ske i surrogat. Denne gang kærede anklagemyndigheden og fik medhold; "... findes der i alt fald ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at anordne fængslingsurrogat".

På baggrund af fremlagte lægeerklæringer, hvoraf fremgik, at de sigtede var fundet psykisk påvirkede af isolationsfængslingen, bestemte byretten den 17.06.1998, at de sigtede skulle anbringes i surrogat. Disse erklæringer havde ikke været landsretten bekendt forud for afsigelse af kendelse af 11.06.1998, og nu tiltrådte landsretten den 18.06.1998, at der skete surrogatfængsling.

Forsvarerne gjorde gældende, at landsrettens kendelse af 11.06.1998 var ulovlig eller uberettiget. Anklagemyndigheden gjorde principalt gældende, at kæremål til Højesteret savnede retlig interesse, idet de sigtede for længst var udtaget af isolation og siden dømt. Højesteret fandt fornøden retlig interesse i en realitetsbehandling af kæremålet og fandt bestemmelsen om, at A og B skulle forblive i isolation, ikke var berettiget, idet landsretten i stedet burde have truffet bestemmelse om anbringelse af A og B i egnede institutioner som fængslingsurrogat. (Henset til det udførlige referat her og i Højesteretskendelsen gengives de tidligere instansers afgørelser ikke selvstændigt).

HK 353/1998, 28/5 1999

“Den påkærede kendelse er afsagt den 11. juni 1998 af Østre Landsrets 16. afdeling og er med Procesbevillingsnævnets tilladelse kæret til Højesteret af A og B.

A har nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ændres, således at varetægtsfængslingen skulle have fundet sted ved surrogatfængsling i medfør af retsplejelovens § 765.

B har nedlagt påstand om, at landsrettens bestemmelse ophæves, subsidiært at landsrettens bestemmelse om isolation findes ulovlig, og mere subsidiært at landsrettens bestemmelse om isolation findes uberettiget.

Anklagemyndigheden har principalt nedlagt påstand om, at kæremålet afvises på grund af manglende retlig interesse. Subsidiært har anklagemyndigheden påstået landsrettens kendelse stadfæstet.

Østre Landsret har henholdt sig til den truffe afgørelse.

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Pontoppidan, Marie-Louise Andreasen, Melchior, Blok og Asbjørn Jensen.

A, der er født i august 1981, og B, der er født i oktober 1982, blev den 28. maj 1998 fremstillet i grundlovsforhør i Københavns Byret sigtet for i forening at have begået et særlig farligt røveri, jf. straffelovens § 288, stk. 2, mod en pengetransport fra Uni-bank den 22. maj 1998 på Nørrebrogade, hvor de under anvendelse af et skarpladt haglgevær røvede 1,3 mio. kr. og 61.000 franske franc. De erkendte sig begge skyldige, men ønskede ikke at oplyse navne på medgerningsmænd, ligesom de ikke kunne eller ikke ville oplyse, hvor udbyttet befandt sig. I medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, nr. 1, samt § 770 a, blev de begge varetægtsfængslet i 13 dage i isolation, idet retten med hensyn til spørgsmålet om isolation anførte:

“Endvidere findes det trods anholdtes unge alder under hensyn til varetægtsfængslingens øjemed påkrævet, at anholdte i medfør af retsplejelovens § 770 a isoleres som nedenfor bestemt, idet retten herunder bemærker, at fængslingsfristen fastsættes i en afvejning af hensynene til anholdtes person og hensynet til efterforskningen.”

Begge fængslingskendelser blev af forsvarerne køret til landsretten med påstand om, at der i stedet skulle ske anbringelse i egnet institution som fængslingsurrogat, jf. retsplejelovens § 765. Kendelserne blev stadfæstet af Østre Landsret ved kendelse af 29. maj 1998, i hvilken det hedder:

“Heller ikke efter det for landsretten oplyste findes der efter en afvejning af på den ene side samtlige foreliggende oplysninger om de sigtedes personlige forhold og på den anden side oplysningerne om grovheden af den begåede kriminalitet grundlag for at træffe bestemmelse om, at varetægtsfængslingen skal ske i surrogat ...”

Ved kendelser af 10. juni 1998 bestemte byretten, at varetægtsfængslingen skulle ske i surrogat. Kendelserne blev kæret af anklagemyndigheden med påstand om, at de sigtede fortsat skulle undergives varetægtsfængsling i isolation. Denne påstand blev taget til følge ved den påkærede kendelse af 11. juni 1998, i hvilken det hedder:

“Af de grunde, der er anført i byrettens kendelse af 28. maj 1998 og i Østre Landsrets kendelse af 29. maj 1998, der stadfæster byrettens kendelse, findes der i alt fald ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at anordne fængslingssurrogat. ...”

Ved kendelse af 17. juni 1998 bestemte byretten, at de sigtede skulle anbringes i egnede institutioner som fængslingssurrogat. Det fremgår af kendelsen, at baggrunden for afgørelsen navnlig var nu fremlagte lægeerklæringer af 4. juni 1998 og 11. juni 1998, hvoraf det fremgik, at de sigtede var fundet psykisk påvirkede af isolationsfængslingen. Disse erklæringer havde ikke været landsretten bekendt forud for afsigelsen af kendelsen af 11. juni 1998. Den 18. juni 1998 stadfæstede landsretten byrettens kendelse af 17. juni 1998.

Ved Københavns Byrets dom af 22. juli 1998 blev A og B begge dømt for røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1. Retten fandt det ikke godtgjort, at de tiltalte var klar over, at geværet var ladet. A blev idømt fængsel i 2 år, heraf 1 år og 6 måneder betinget, medens B blev idømt fængsel i 1 år og 6 måneder, heraf 1 år betinget.

Forsvarerne har anført, at de kærende blandt andet af hensyn til eventuelle erstatningskrav har retlig interesse i at få fastslået, at Østre Landsrets kendelse af 11. juni 1998 var ulovlig eller i hvert fald uberettiget. Til støtte for deres påstand herom har de anført, at bestemmelsen i retsplejelovens § 770 b må føre til, at varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år er ulovlig. Hvis isolation er påkrævet, må den gennemføres under anbringelse på institution som fængslingssurrogat. Isolationsfængsling af unge under 18 år må tillige anses for stridende mod det krav om værdig behandling og hensyntagen, som er indeholdt i artikel 37 (c) i FN-konventionen af 20. november 1989 om barnets rettigheder og i artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Anbringelsen af de kærende i Vestre Fængsel var tillige i strid med bestemmelsen i børnekonventionens artikel 37 (c) om, at “ethvert barn, der er berøvet friheden, (skal) holdes adskilt fra voksne, medmindre en sådan adskillelse ikke anses at tjene barnets tarv”. Dette krav om adskillelse fra voksne indsatte fremgår også af artikel 10 i FN-konventionen af 1996 om borgerlige og politiske rettigheder. Ganske vist har Danmark taget forbehold for denne bestemmelse, men der er i indledning til børnekonventionen henvist til 1966-konventionen. Endvidere fremgår kravet af pkt. 13.4 i FN’s såkaldte “Beijing Rules” fra 1985. Disse regler er ikke direkte bindende for staterne, men må anses for menneskerettigheder, hvilket indebærer, at manglende ef-

terlevelse udgør en overtrædelse af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Anklagemyndigheden har til støtte for sin principale påstand om afvisning af kæremålet anført, at de kærende for længst er udtaget af isolation og derfor savner retlig interesse i en prøvelse af landsrettens afgørelse af 11. juni 1998. Til støtte for den subsidiære påstand om stadfæstelse har anklagemyndigheden anført, at hverken retsplejeloven eller FN's børnekonvention indeholder regler, der udelukker, at der kan ske varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år. I den foreliggende sag var afgørelsen herom berettiget, fordi sagen vedrørte meget alvorlig kriminalitet, og fordi det var af afgørende betydning for politiet, at man havde adgang til at efterforske sagen, uden at de fængslede havde mulighed for at påvirke denne efterforskning eksempelvis ved gennem andre indsatte at advare andre med tilknytning til sagen eller påvirke andre til at søge udbyttet gemt. Det er ikke muligt at sikre effektiv isolation i varetægtssurrogat.

Højesterets bemærkninger:

Højesteret finder, at de kærende har fornøden retlig interesse i en realitetsbehandling af kæremålet. Anklagemyndighedens påstand om afvisning tages derfor ikke til følge.

Hverken retsplejelovens § 770 b, artikel 37 (c) i FN-konventionen om barnets rettigheder eller artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention udelukker, at der kan ske varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år. Det forhold, at isolationsfængslingen af de kærende fandt sted i Vestre Fængsel, hvor der tillige var anbragt voksne indsatte, kan ikke i sig selv anses for stridende mod Danmarks forpligtelser i henhold til børnekonventionens artikel 37 (c) og de øvrige bestemmelser, som de kærende i denne forbindelse har henvist til.

Højesteret finder imidlertid, at der over for unge under 18 år bør udvises den yderste tilbageholdenhed med anvendelse af varetægtsfængsling i isolation, jf. betænkning 975/1983 om isolation af varetægtsarrestanter s. 54 og 83. Dette indebærer, at denne foranstaltning kun bør bringes i anvendelse over for unge under 18 år, såfremt der foreligger helt ekstraordinære omstændigheder. I hvert fald under de foreliggende omstændigheder, herunder karakteren af den forbrydelse, de kærende var sigtet for, og det forhold, at de erkendte sig skyldige, finder Højesteret, at der ikke forelå sådanne helt ekstraordinære omstændigheder, som kunne berettige varetægtsfængsling i isolation. Landsretten burde derfor ved den påkærede afgørelse i stedet have truffet bestemmelse om anbringelse af de kærende i egnede institutioner som fængslingsurrogat, jf. retsplejelovens § 765. De kærendes påstand tages derfor til følge som nedenfor bestemt.

Thi bestemmes:

Den påkærede afgørelse af 11. juni 1998 om, at A og B skulle forblive varetægtsfængslede i isolation, var ikke berettiget, idet landsretten i stedet burde have truffet bestemmelse om anbringelse af A og B i egnede institutioner som fængslingsurrogat.”

Landsforeningens Meddelelse 53/1999

Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Højesteret

Udlændingelovens § 22 og 26, Menneskerettighedskonventionen art. 8, lov om euforiserende stoffer § 3

35-årig pakistaner indrejst i Danmark som 10-årig og med familie her, men med adskillige forstraffe for narkotika. I byretten frifundet for udvisning. Landsretten ændrede afgørelsen til 10 års udvisning. Højesteret fastslog, at udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 4 kun kan komme på tale, såfremt den begåede narkotikakriminalitet er af en sådan grovhed, at den pågældende idømmes en langvarig fængselsstraf eller nu flere gange er idømt fængselsstraffe af betydelig længde. Det var ikke opfyldt i den foreliggende sag, hvor straffen var udmålt til 4 måneders fængsel. Byrettens og landsrettens dom gengives ikke, kun et sammendrag.

Højesteret nr. 68/1999, 19/5 1999

35-årig pakistansk statsborger T indrejst i Danmark i 1974 som 10-årig sammen med mor og søskende til far, der nogle år forinden havde taget ophold i Danmark. Forældre og søskende fortsat i Danmark.

I 1987 gift med pakistansk statsborger, boet sammen i Pakistan i 1 år indtil 1988, ikke besøgt hjemlandet siden. Ingen børn, bor hos forældrene, narkoman i 10 år. Faderen angiveligt idømt 12 års fængsel i Pakistan in absentia som "terrorist". T frygtede fængsling af familiemedlemmer ved en eventuel tilbagevenden til Pakistan.

T tidligere straffet, bl.a.:

1996 Dokumentfalsk og lov om euforiserende stoffer, 60 dage

1998 Lov om euforiserende stoffer og våbenloven, 40 dage.

Tiltalt for i maj 1998 at have været i besiddelse af 5,02 g heroin og 4,98 g kokain med henblik på videresalg.

Byretten: Fængsel i 4 måneder og frifundet for udvisning.

Landsretten: Medtager en række tidligere afgørelser:

1989 § 225, § 216, jfr. § 23, § 244, § 261 og § 288, fængsel i 2½ år

1990 § 244, § 266 og berigelseskriminalitet, fængsel i 40 dage

1993 bl.a. § 245, fængsel i 8 måneder

1994 § 171, § 276 m.v., fængsel i 3 måneder.

Det var oplyst, at T første gang blev dømt for narkotikakriminalitet ved dommen i 1989, og siden dømt 7 gange for besiddelse af euforiserende stoffer, især heroin, senest ved dommen i 1996.

Landsretten tillagde det betydelig vægt, at T ved dommen 4. maj 1998 blev frifundet for påstanden om udvisning, hvorefter han allerede den 6. maj 1998 begik den nu pådømte kriminalitet.

Landsretten fandt derfor ikke, at det ville stride mod Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 at udvise.

Udvisning i 10 år og i øvrigt stadfæstelse af dommen. Der blev givet procesbevilling til indbringelse for Højesteret, der udtalte:

“I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byrets 18. afdeling den 16. juni 1998 og af Østre Landsrets 2. afdeling den 8. december 1998.

I pådømmelsen har deltaget otte dommere: Pontoppidan, Marie-Louise Andreasen, Blok, Walsøe, Asbjørn Jensen, Lene Pagter Kristensen, Søgaard og Engholm Jacobsen.

Østre Landsrets dom er anket af tiltalte med påstand om stadfæstelse af byrettens dom, subsidiært at indrejseforbuddet kun skal være gældende indtil den 1. juni 2004.

Rigsadvokaten har påstået stadfæstelse.

Det fremgår af sagen, at tiltalte i 1974 kom med sine forældre til Danmark og begyndte i skole i 2. klasse. Han gik ud af skolen efter 10. klasse og har senere taget

EFG basisår som automekaniker, men han har ikke haft nogen praktikplads. Han har haft ufaglært beskæftigelse forskellige steder.

Om tiltaltes narkotikakriminalitet er det oplyst, at han - udover de i byrettens og landsrettens domme nævnte straffe - ved udeblivelsesdomme er straffet mange gange med bøde for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Højesterets bemærkninger:

Efter udlændingelovens § 22, nr. 4, der er indsat ved lov nr. 1052 af 11. december 1996, kan en udlænding, der idømmes ubetinget frihedsstraf for narkotikakriminalitet, udvises, uden at der stilles krav til størrelsen af den idømte straf og uanset varigheden af den pågældendes ophold her i landet. Efter den samtidig indsatte bestemmelse i lovens § 26, stk. 2, kan en udlænding udvises efter § 22, nr. 4, medmindre de i § 26, stk. 1 nævnte forhold - herunder udlændingens personlige eller familiemæssige tilknytning til herboende, tilknytning til Danmark i øvrigt og manglende eller ringe tilknytning til hjemlandet - "taler afgørende derimod".

Det fremgår imidlertid af forarbejderne til loven, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A s.1015 ff, at udvisning ikke må finde sted, hvis udvisning ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder de forpligtelser, der følger af artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Efter denne bestemmelse må der alene ske indgreb i den enkeltes privatliv og familieliv i det omfang, det er "nødvendigt i et demokratisk samfund", herunder for at forebygge forbrydelse. For så vidt angår udvisning af udlændinge som følge af kriminalitet indebærer dette efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at der gælder et krav om proportionalitet, således at en udvisning ikke må medføre et indgreb i den pågældendes privatliv eller familieliv, som ikke står i rimeligt forhold til de formål, udvisningen skal varetage, og til den begåede kriminalitet. Lovens § 26, stk. 2, må herefter forstås i overensstemmelse med artikels 8's krav om proportionalitet.

I forarbejderne (s. 1018) udtales vedrørende § 26, stk. 2, at det med denne bestemmelse "ønskes markeret, at undladelse af udvisning i de i § 22, nr. 4, omhandlede tilfælde kun undtagelsesvis kan finde sted". Efter det anførte kan denne udtalelse ikke tillægges selvstændig betydning.

Tiltalte kom til Danmark fra Pakistan i 1974 som 10-årig, og han havde ved sagens opkomst haft ophold i Danmark i ca. 23½ år. Han har hustru, forældre og søskende i Danmark. Han har ingen væsentlig tilknytning til Pakistan.

I et sådant tilfælde indebærer kravet om proportionalitet, at udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 4, kun kan komme på tale, såfremt den begåede narkotikakriminalitet er af en sådan grovhed, at den pågældende idømmes en langvarig fængselsstraf eller nu flere gange er idømt fængselsstraffe af betydelig længde. Denne forudsætning er ikke opfyldt i den foreliggende sag.

Med denne begrundelse stadfæster Højesteret byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Sagens omkostninger for landsret og Højesteret betales af statskassen.”

Landsforeningens Meddelelse 54/1999

Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Højesteret

Udlændingelovens § 22 og 26, Menneskerettighedskonventionens art. 8, lov om euforiserende stoffer § 3

42-årig kroatisk kvinde med ophold fra 1989, lovligt ophold 5½ år og med voksne børn her. I by- og landsret udvist for handel med 6 g heroin, der i landsretten gav 60 dage. Højesteret frifandt for udvisningen, idet denne ville være i strid med kravet om proportionalitet. Højesteret fandt ikke, at en bemærkning i motiverne til skærpelse af udlændingeloven om, at undladelse af udvisning kun undtagelsesvist kan finde sted, kunne tillægges selvstændig betydning. By- og landsrettens afgørelse gengives ikke, kun et kort referat.

Højesteret nr. 65/1999, 19/5 1999

42-årig kroatisk statsborger K indrejst i Danmark i 1989 som turist. To ægteskaber i Danmark. I 1996 tidsubegrænset opholdstilladelse på grundlag af ægteskab med nu fraskilt dansk statsborger fra Ungarn. Lovligt ophold i Danmark i 5½ år.

Tre børn på 20, 23 og 28 år fra tidligere samlivsforhold, der alle medfulgte til Danmark i 1989. Yngste søn på 20 år bor hos K, og den ældste søn på 28 år er inden for de seneste år kommet tilbage som flygtning og bor hos hende. Datteren på 23 år er flyttet hjemmefra, men bor også i Danmark. Efter det oplyste ingen familie i Kroatien. Bistandsmodtager, behersker dansk i ringe omfang, er/har været heroinmisbruger.

Psykiske og fysiske gener - formentlig ikke af sværere karakter, men accentueret af udvisningstruslen. Ikke tidligere straffet af betydning for sagen.

Tiltalt for besiddelse af 6,64 g heroin med henblik på videreoverdragelse samt besiddelse af 27.400 kr. stammende fra salg.

Byretten: Fængsel i 5 måneder og udvisning i 5 år.

Landsretten: Finder alene K skyldig i de 6,64 g heroin og nedsætter straffen til 60 dages fængsel, men stadfæster udvisningen.

Der blev givet procesbevilling til indbringelse for Højesteret, der udtalte:

“I tidligere instanser er afsagt domme af Københavns Byrets 12. afdeling den 6. januar 1998 og af Østre Landsrets 20. afdeling den 14. oktober 1998.

I pådømmelsen har deltaget otte dommere: Pontoppidan, Marie-Louise Andreasen, Blok, Walsøe, Asbjørn Jensen, Lene Pagter Kristensen, Søgaard og Engholm Jacobsen.

Østre Landsrets dom er anket af tiltalte med påstand om frifindelse for påstanden om udvisning.

Rigsadvokaten har påstået stadfæstelse.

Det fremgår af sagen, at tiltalte er født den 18. december 1956 i den kroatisk del af det daværende Jugoslavien.

I Udlændingestyrelsens udtalelse om sagen af 14. november 1997 hedder det bl.a.:

“Udlændingestyrelsen skal oplyse, at K første gang indrejste til Danmark den 5. oktober 1989 som turist. Den 8. januar 1990 indgav K ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse her i landet på baggrund af ægteskab indgået den 5. december 1989 med den tidligere ungarske, nu danske statsborger, A, hvilket hun blev meddelt samme dag. A var udvandret til Sverige den 12. december 1989.

Den 11. januar 1990 inddrog Direktoratet for Udlændinge (nu Udlændingestyrelsen) K's opholds- og arbejdstilladelse, idet hun og A ikke boede sammen på fælles bopæl, hvorfor tilladelsen fandtes at være opnået ved svig.

Den 12. januar 1990 blev direktoratets afgørelse af 11. januar 1990 påklaget til Justitsministeriet.

Den 8. maj 1990 frafaldt K klagen til Justitsministeriet.

Den 24. juli 1990 indgav tiltalte på ny ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse på baggrund af ægteskab med A.

Ved brev af 2. august 1990 meddelte direktoratet K, at ansøgningen ikke kunne imødekommes, idet det ikke fandtes godtgjort, at hun og ægtefællen samlevede på fælles bopæl.

Den 17. august 1990 indgav K på ny ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse på baggrund af ægteskabet med A.

Ved brev af 30. november 1990 meddelte direktoratet på ny K afslag på ansøgningen under henvisning til, at der ikke forelå samliv på fælles bopæl.

Denne afgørelse blev stadfæstet af Justitsministeriet den 14. juni 1991.

Den 29. oktober 1991 indgav tiltalte atter ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse på baggrund af samme ægteskab, hvilket tiltalte blev meddelt afslag på samme dag.

Den 11. og 25. november 1991 meddelte direktoratet tiltalte afslag på henholdsvis genoptagelse af sagen og udsættelse af den fastsatte udrejsefrist.

Den 17. januar 1992 blev K og A skilt.

Ved brev af 30. april 1992 blev direktoratets afgørelse af 29. oktober 1991 stadfæstet af Justitsministeriet.

Den 18. maj 1992 indgav K på ny ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse her i landet på baggrund af ægteskab indgået den 11. maj 1992 med den herboende, tidligere ungarske statsborger, B, der ved Indenrigsministeriets brev af 6. maj 1992 erhvervede dansk indfødsret med virkning fra den 15. april 1992.

Den 3. juni 1992 blev K af direktoratet meddelt opholds- og arbejdstilladelse indtil den 11. maj 1993 på baggrund af ægteskabet med B.

Den 9. maj 1994 meddelte direktoratet K afslag på forlængelse af den meddelte opholds- og arbejdstilladelse, under henvisning til, at den pågældende ikke samlevede på fælles bopæl med sin ægtefælle.

Den 2. juni 1995 blev K skilt fra B.

Den 21. august 1996 omgjorde Indenrigsministeriet styrelsens afgørelse af 9. maj 1994, idet Indenrigsministeriet lagde vægt på K's relationer til sønnen C, samt det forhold, at sagen ved en ekspeditionsfejl havde verseret i Indenrigsministeriet siden den 10. maj 1994.

På baggrund heraf blev K den 20. september 1996 af den nuværende Udlændingestyrelse meddelt tidsubegrænset opholds- og arbejdstilladelse i Danmark.

Det fremgår af sagen, at tiltalte har haft lovligt ophold med fast bopæl her i landet i omkring 5½ år, idet de i udlændingelovens §§ 22-25 nævnte tidsrum skal regnes fra den 18. maj 1992, hvor den pågældende indgav ansøgning om opholds- og arbejdstilladelse her i landet på baggrund af ægteskabet med B, hvilken ansøgning blev imødekommet den 3. juni 1992.”

I en undersøgelse af 4. juni 1998 foretaget i medfør af retsplejelovens § 808 hedder det bl.a.:

“Tiltalte er den 41-årige K, der er født og opvokset i Kroatien som nr. 1 af 2 søstre i sigøjnerfamilie, der boede ude på landet. Faderen var hestehandler, og moderen gjorde rent for andre folk. Livet var hårdt og fattigt, husker tiltalte. Der var ikke råd til nyt tøj eller skolegang udover 4. klasse, hvorefter børnene måtte hjælpe til med forsørgelsen af familien. Tiltalte flyttede som ca. 17-årig hen til daværende svigerforældre, men flyttede siden tilbage igen til forældrene. Efter faderens død tog tiltalte i 1989 til Danmark for at slå sig ned i ægteskab. Moderen tog med herop, hvor hun døde et par år senere.

Efter 4 års skolegang i Kroatien, hvor tiltalte lærte det basale, at skrive, læse og regne, måtte hun ud og tjene penge. Tiltalte fulgtes med moderen ud at gøre rent. Fra 1989 blev tiltalte hjemmegående husmor i Danmark. Siden har hun været arbejdsløs på bistandshjælp. Omkring 1994 har tiltalte gået på skole for at lære dansk. Men det var for svært, og hun stoppede efter 3-4 måneder. Fremtidsplanerne er afhængige af, om tiltalte kan blive i Danmark. I så fald vil hun prøve at gå i skole igen og lære det danske sprog, hvorefter hun gerne vil have et rengøringsjob et par timer om dagen. Mere mener hun ikke, hun kan klare. Men hvis hun udvises, har hun ingen fremtid, siger tiltalte. I Kroatien har hun ingen muligheder for arbejde eller forsørgelse.

Tiltalte er fraskilt efter 2 ægteskaber i Danmark. Hun har 3 voksne børn af 2 samlivsforhold i Kroatien. Sit 1. ægteskab indgik hun i 1989 med ungarsk født mand med dansk statsborgerskab, som hun havde mødt i sit hjemland. Foruden sin mor bragte tiltalte sine 2 yngste børn med til Danmark. Ægteskabet blev opløst efter 2 år. Ifølge tiltalte var det ugyldigt, fordi manden viste sig i forvejen at være gift. 2. ægteskab varede fra 1992 til 1995. Af udtalelse fremgår, at der har være tvivl om, hvorvidt begge ægteskaber var reelle eller proforma, idet der tilsyneladende ikke var samliv mellem ægtefællerne på bopælen. For tiltalte var ægteskaberne både virkelige og dårlige, fortæller hun. 2. ægtemand var ungarsk rengøringsarbejder, der var alkoholiker og drak alle pengene op. Det betød, at hun og børnene ofte måtte overnatte i parkerne, siger hun. Tiltalte har ingen ny mand eller kæreste.

Tiltalte bor i 3-værelses lejlighed på Nørrebro sammen med sine 2 voksne sønner på 19 og 27 år, hvoraf den ældste er kommet herop indenfor de sidste par år som politisk flygtning. Datteren på 23 år er flyttet hjemmefra for 3 år siden.

...

Tiltalte får også økonomisk tilskud af datteren på 1-2000 kr. om måneden af dennes indtægt som butiksmedhjælper. Også sønnerne bidrager til den fælles husholdning, fortæller tiltalte. Ellers kunne hun ikke klare sig.

...

Tiltalte har forskellige fysiske gener. Hun tager dagligt medicin mod smerter og kramper i benene, dårlige knæ og hjerte. Psykisk har hun det meget dårligt med denne sag og udsigten til at blive udvist til hjemlandet, hvor hun ingen familie har længere. Hun er glemsom, deprimeret og får ind imellem selvmordstanker. Hun har talt med psykiater og tager dagligt nervemedicin. Tiltalte mener ikke, hun har misbrugsproblemer, men indrømmer, at hun har røget heroin i 3-4 år siden problemerne i 2. ægteskab. Hash har hun røget nogle gange. Alkohol interesserer hende mindre.

Tiltalte er venlig, høflig og imødekommende ved samtalen, hvor datteren medvirker som støtte og tolk. Tiltalte virker normalt begavet og rimeligt klar, men er følelsesmæssigt helt ude af balance.”

I en supplerende erklæring afgivet i henhold til retsplejelovens § 808 den 4. maj 1999 hedder det bl.a.:

“Dette supplement til ... personundersøgelse er udfærdiget på baggrund af en samtale med K og dennes datter T den 29.4.1999. Oplysningerne beror udelukkende på datte-

rens udsagn, idet moderen aktuelt er så psykisk syg, at det ikke er muligt at føre en almindelig samtale med hende.

...

K fremtræder ved samtalen i Kriminalforsorgen den 29.4.1999 stærkt psykisk syg med udtalt forpinthed og forvrænget virkelighedsopfattelse. Eksempelvis troede hun, at hun var til lægekonsultation og ønskede, at personundersøgeren skulle undersøge hendes forstuede finger.

Indtrykket af K's psykiske sygdom bekræftes af skriftlig udtalelse, dateret den 20.4.1999, fra Bispebjerg Hospital, Distriktspsykiatrisk Center...

Supplerende til oplysningerne om K's psykiske tilstand har datteren T oplyst, at en bekendt af familien aktuelt passer moderen 10 timer dagligt for at forhindre selvdestruktiv adfærd m.v.

Moderen nægter indlæggelse, da hun antager dette for et være et fængsel. Aktuelt har moderen ikke længere et heroinmisbrug.”

Højesterets bemærkninger:

Efter udlændingelovens § 22, nr. 4, der er indsat ved lov nr. 1052 af 11. december 1996, kan en udlænding, der idømmes ubetinget frihedsstraf for narkotikakriminalitet, udvises, uden at der stilles krav til størrelsen af den idømte straf og uanset varigheden af den pågældendes ophold her i landet. Efter den samtidig indsatte bestemmelse i lovens § 26, stk. 2, kan en udlænding udvises efter § 22, nr. 4, medmindre de i § 26, stk. 1 nævnte forhold - herunder udlændingens personlige eller familiemæssige tilknytning til herboende, tilknytning til Danmark i øvrigt og manglende eller ringe tilknytning til hjemlandet - "taler afgørende derimod".

Det fremgår imidlertid af forarbejderne til loven, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A s.1015 ff, at udvisning ikke må finde sted, hvis udvisning ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder de forpligtelser, der følger af artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Efter denne bestemmelse må der alene ske indgreb i den enkeltes privatliv og familieliv i det omfang, det er "nødvendigt i et demokratisk samfund", herunder for at forebygge forbrydelse. For så vidt angår udvisning af udlændinge som følge af kriminalitet indebærer dette efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at der gælder et krav om proportionalitet, således at en udvisning ikke må medføre et indgreb i den pågældendes privatliv eller familieliv, som ikke står i rimeligt forhold til de formål, udvisningen skal

varetagelse, og til den begåede kriminalitet. Lovens § 26, stk. 2, må herefter forstås i overensstemmelse med artikels 8's krav om proportionalitet.

I forarbejderne (s. 1018) udtales vedrørende § 26, stk. 2, at det med denne bestemmelse "ønskes markeret, at undladelse af udvisning i de i § 22, nr. 4, omhandlede tilfælde kun undtagelsesvis kan finde sted". Efter det anførte kan denne udtalelse ikke tillægges selvstændig betydning.

Tiltalte kom til Danmark fra Kroatien i 1989. To af hendes tre voksne børn bor fast i Danmark. Hun har efter det oplyste nær kontakt med børnene, som støtter og hjælper hende. Hun har ingen familie i Kroatien. Hun har ikke tidligere været straffet for narkotikakriminalitet.

Højesteret finder, at udvisning af tiltalte som konsekvens af den idømte relativt beskedne straf for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer på den anførte baggrund ville være i strid med kravet om proportionalitet. Tiltalte frifindes derfor for påstanden om udvisning.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom ændres, således at bestemmelsen om udvisning udgår.

Sagens omkostninger for Højesteret betales af statskassen."

Landsforeningens Meddelelse 55/1999

Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Højesteret

Udlændingelovens § 22 og § 26, Menneskerettighedskonventionens art. 8, lov om euforiserende stoffer § 3

50-årig statsløs palæstinenser fra Libanon med konventionsstatus fra 1985 og nær kontakt med frasepareret hustru og fællesbørn på 6 og 7 år, som han så næsten dagligt. Både i byret og landsret idømt 3 måneders fængsel og udvisning i 5 år. Højesteret bemærkede, at udlændingelovens § 26, stk. 2 skulle forstås i overensstemmelse med det krav om proportionalitet, som følger af Menneskerettighedskonventionens art. 8. T havde en så stærk tilknytning til Danmark, at udvisning på grundlag af hans kriminalitet ville være i strid med kravet om proportionalitet, hvorfor han frifandtes for påstanden om udvisning.

Højesteret nr. II 67/1999, 9/6 1999

50-årig statsløs palæstinenser fra Libanon med konventionsstatus fra 1985. Under efterforskningen oplyst til politiet, at der ikke var noget til hinder for at returnere til Libanon. Flygtningenævnet udtalte, at Libanon ikke i dag er første asylland, idet T må anses at have opnået nærmere tilknytning til Danmark.

T's forhold under borgerkrigen var imidlertid omfattet af en amnesti i 1991.

Gift i 1990 med herboende marokkansk statsborger og to døtre på 6 og 7 år. Separeret på grund af T's stofmisbrug i 1993, men stadig samvær med børnene i hustruens lejlighed.

I 1994 idømt behandlingsdom for bl.a. menneskesmugling, udl. § 59, idet T under varetægtsfængsling i 1991 udviklede en reaktiv psykose og måtte indlægges på hospital.

Behandlingsdommen ophævet i 1997, da psykiatrisk hospital ikke fandt anledning til at modtage T i varetægtsurrogat i forbindelse med sigtelsen i forhold 1.

T havde været indlagt et par gange, men var ikke efterrettelig omkring møde til ambulans kontrol.

Stadig søskende i Libanon, førtidspensionist.

Tiltalt for i november 1996 (før skærpelse af udvisningsbestemmelserne) at have været i besiddelse af 13,06 g kokain og 196 Fenemaltabletter med henblik på videresalg.

I forhold 2 i april 1997 tildels med henblik på videresalg at have været i besiddelse af 7,36 g heroin og 0,20 g kokain.

Sammenlagt frihedsberøvet i 56 dage i forbindelse med de to forhold.

Byretten: Fængsel i 3 måneder og udvisning i 5 år.

For landsretten var indkommet yderligere lægeerklæringer som følge af, at T fra narkobehandlingscenter var indlagt frivilligt i psykiatrisk hospital til behandling for stofmisbruget. Psykiateren, der indlagde ham, brugte diagnosen "paranoid psykose, uspecificeret, posttraumatisk belastningsreaktion, skadeligt brug af multiple psykoaktive stoffer".

Hospitalet, hvor T stadig var indlagt ved ankebehandlingen, fandt ikke, at T frembød væsentlige tegn på psykiatrisk lidelse og stillede spørgsmål ved T's motivation for eller evne til at følge regelmæssig behandling.

Landsretten stadfæstede straffen og udvisningen, idet det om T's psykiske problemer oplyste ikke kunne føre til andet resultat.

Resten er citat af Højesterets dom:

“I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byrets 1. afdeling den 30. april 1998 og af Østre Landsrets 20. afdeling den 18. december 1998.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Marie-Louise Andreasen, Wendler Pedersen, Børge Dahl, Lene Pagter Kristensen og Søgaard.

Dommen er anket af tiltalte med påstand om frifindelse for påstanden om udvisning.

Rigsadvokaten har påstået stadfæstelse.

Højesterets bemærkninger:

Som fastslået senest ved Højesterets domme af 19. maj 1999 i sagerne 65/1999 og 68/1999 skal udlændingelovens § 26, stk. 2, forstås i overensstemmelse med det krav om proportionalitet, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Tiltalte, som er statsløs palæstinenser, kom til Danmark i 1985, hvor han i oktober 1985 fik asyl i medfør af den dagældende udlændingelovs § 7, stk. 1, nr. 1. Han har efter det oplyste en nær kontakt med sin herboende fraseparerede hustru og deres fælles børn på 6 og 7 år, som han ser næsten dagligt.

På denne baggrund finder Højesteret, at tiltalte har en så stærk tilknytning til Danmark, at udvisning på grund af hans kriminalitet vil være i strid med det nævnte krav om proportionalitet. Tiltalte frifindes derfor for påstanden om udvisning.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom ændres, således at bestemmelsen om udvisning udgår.”

Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Tidligere grov kriminalitet - Højesteret

Udlændingelovens § 22 og § 26, Menneskerettighedskonventionens art. 8, straffelovens § 191

41-årig tyrker, der kom til Danmark som 15-årig i 1972, gift i 1980 og ægteparret havde en søn på nu 17 år. Blev i 1995 prøveløsladt efter afsoning af bl.a. dom på 7 års fængsel for narkokriminalitet. Ca. 7½ måned efter prøvetidens udløb overtrådte T påny § 191 og blev herfor straffet med fængsel i 8 måneder. Højesteret var enig med by- og landsret i udvisning i 10 år. Uanset T's stærke tilknytning til Danmark, var hans narkotikakriminalitet så alvorlig, at det ikke ville være i strid med kravet om proportionalitet at udvise ham.

Højesteret nr. II 66/1999, 9/6 1999

41-årig tyrker T, der kom til Danmark i 1972, gift med tyrkisk statsborger og søn på 17 år. T har endvidere to børn på 18 og 23 år med en tidligere ægtefælle, der er dansk statsborger, men har efter det oplyste ikke længere kontakt med disse to børn.

Ved nævningesag i 1991 idømt 7 års fængsel for narkotika og udvist. Højesteret stadfæstede straffen, men frifandt under dissens T for påstanden om udvisning (U 1992.269H) under henvisning til, at T som 15-årig kom til Danmark i 1972 og siden havde opholdt sig her.

Tiltalt for i april 1998 sammen med en anden at have været i besiddelse af ca. 50 g kokain med henblik på videresalg.

Byretten: Fængsel i 8 måneder og udvisning i 10 år.

Landsretten: Stadfæstelse.

Resten er citat af Højesterets dom:

“I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byrets 7. afdeling den 11. juni 1998 og af Østre Landsrets 2. afdeling den 16. november 1998.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Marie-Louise Andreasen, Wendler Pedersen, Børge Dahl, Lene Pagter Kristensen og Søgaard.

Dommen er anket af tiltalte med påstand om frifindelse for udvisningspåstanden, subsidiært at indrejseforbuddet kun skal være gældende i 5 år.

Rigsadvokaten har påstået stadfæstelse.

Højesterets bemærkninger:

Som fastslået senest ved Højesterets domme af 19. maj 1999 i sagerne 65/1999 og 68/1999 skal udlændingelovens § 26, stk. 2, forstås i overensstemmelse med det krav om proportionalitet, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Tiltalte kom til Danmark som 15-årig i 1972. Han blev i 1980 gift med sin nuværende hustru, og ægteparret har en søn, som i dag er 17 år. Hustruens familie bor i Tyrkiet, som ægteparret har bevaret tilknytning til.

Tiltalte blev i 1995 prøveløsladt med en prøvetid på 2 år efter afsoning af bl.a. dommen på 7 års fængsel for alvorlig narkotikakriminalitet. Ca. 7½ måned efter prøvetidens udløb overtrådte tiltalte påny straffelovens § 191, og tiltalte er herfor blevet straffet med fængsel i 8 måneder.

Uanset tiltaltes stærke tilknytning til Danmark finder Højesteret, at hans narkotikakriminalitet er så alvorlig, at det ikke vil være i strid med det nævnte krav om proportionalitet at udvise ham. Da de forhold, som er anført i udlændingelovens § 26, stk. 1, herefter ikke taler afgørende imod udvisning, tiltræder Højesteret, at tiltalte udvises.

Efter ordlyden af overgangsbestemmelsen i § 4, stk. 5, i lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af bl.a. udlændingeloven og under hensyn til, at der ikke med ændringsloven tilsigtedes nogen lempelse for så vidt angår narkotikakriminalitet, tiltræder Højesteret, at indrejseforbuddets længde er fastsat i overensstemmelse med de før ændringsloven gældende regler.

Højesteret stadfæster herefter dommen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.”

Udvisning - Narkotika - Menneskerettigheder - Højesteret

Udlændingelovens § 22 og § 26, Menneskerettighedskonventionens art. 8, straffelovens § 191

51-årig tyrker, der kom til Danmark i 1970 som gæstearbejder, siden separeret fra herboende ægtefælle, men samlivet genoptaget. Tre børn på 23, 20 og 12 år. By- og landsret var enig om udvisning, landsretten skærpede straffen til fængsel i 8 mdr. Højesteret stadfæstede landsrettens strafudmåling, men lod bestemmelsen om udvisning udgå, idet T havde en så stærk tilknytning til Danmark, at udvisning på grund af hans kriminalitet, der også omfattede en dom på 6 måneder fra 1997, ville være i strid med kravet om proportionalitet.

Højesteret nr. II 69/1999, 9/6 1999

51-årig tyrker, der kom til Danmark i 1970 som gæstearbejder, og som i 1972 blev gift med nuværende ægtefælle, der nu er dansk statsborger. Separation i 1993, men det måtte antages, at ægtefællerne havde genoptaget samlivet, idet T havde opsagt sin lejlighed og i hele perioden opholdt sig meget hos ægtefællen. Tre børn på 23, 20 og 12 år.

Ved ankedom af 25/11 1997 for overtrædelse af straffelovens § 191 idømt 6 måneders fængsel, men frifundet for udvisning.

Tiltalt for i maj 1998 med henblik på videreoverdragelse at have været i besiddelse af 19,8 g heroin og 8,3 g kokain.

Byretten: Fællesstraf i 6 måneder og 10 års udvisning.

Landsretten: Skærpet fællesstraffen til 8 måneder, i øvrigt stadfæstelse.

Resten er citat af Højesterets dom:

“I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byrets 9. afdeling den 16. juli 1998 og af Østre Landsrets 11. afdeling den 29. september 1998.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Marie-Louise Andreasen, Wendler Pedersen, Børge Dahl, Lene Pagter Kristensen og Søggaard.

Dommen er anket af tiltalte med påstand om formildelse og frifindelse for påstanden om udvisning, subsidiært at indrejseforbuddet kun skal være gældende i 5 år.

Rigsadvokaten har påstået stadfæstelse.

Højesterets bemærkninger:

Højesteret finder ikke tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte fællesstraffen.

Som fastslået senest ved Højesterets domme af 19. maj 1999 i sagerne 65/1999 og 68/1999 skal udlændingelovens § 26, stk. 2, forstås i overensstemmelse med det krav om proportionalitet, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Tiltalte kom i 1970 som 23-årig til Danmark, hvor han har boet, indtil han i oktober 1998 blev udsendt til Tyrkiet ved politiets foranstaltning. Fra 1972 boede han sammen med sin hustru, der ligesom deres yngste barn på 13 år har fået dansk statsborgerskab. Deres to sønner på 21 og 24 år bor også i Danmark. Han blev i 1992 separeret fra sin hustru, men bevarede efter det oplyste en nær kontakt med hende og børnene.

På denne baggrund finder Højesteret, at tiltalte har en så stærk tilknytning til Danmark, at udvisning på grund af hans kriminalitet - dommen fra 1997 på 6 måneders fængsel og de nu idømte 8 måneders fængsel (inkl. reststraffen på 61 dage) - vil være i strid med det nævnte krav om proportionalitet. Tiltalte frifindes derfor for påstanden om udvisning.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom ændres, således at bestemmelsen om udvisning udgår.”

Landsforeningens Meddelelse 58/1999

Strafudmåling - Bindende proceserklæring - Om at vinde i lotteriet

RPL § 687, straffelovens § 80

Landsretten rettede sig i en nævningesag efter en bindende proceserklæring fra anklagemyndigheden om, at der vedr. T ikke ville blive nedlagt påstand om 4 års fængsel eller derover, såfremt sagen blev gennemført ved nævningeting.

Ø.L. 15. afd. N nr. S-0251-99, 27/5 1999

T var tiltalt under et nævningeting for at have medvirket til, at A forsøgte at indføre ca. 6 kg kokain, idet T hvervede A som kurer til at hente stoffet og hjalp med praktiske rejseforberedelser.

A var tiltalt for yderligere forhold med 9,6 og 2,5 kg kokain.

T kunne kun erkende medvirken til indsmugling af ca. 1 kg kokain, men blev dømt i overensstemmelse med tiltalen, og der blev sagt nej til diverse tillægsspørgsmål om strafnedsættelsesgrunde.

Vedrørende strafudmålingen udtalte landsretten:

“Der er afgivet 24 stemmer for at fastsætte straffen for tiltalte T til fængsel i 3 år og 11 måneder under hensyn til, at anklagemyndigheden tidligere har rejst tiltale for samme forhold ved byret og den 11. marts 1999 har tilkendegivet, at der ikke vil blive nedlagt påstand om 4 års fængsel eller derover, såfremt sagen mod ham gennemføres ved nævningeting.”

De øvrige tiltalte fik takstmæssige straffe på 8 og 9 år. Der er i dommen ingen forklaring på proceserklæringen, men retsformanden skal efter sigende i forbindelse med straffastsættelsen have udtalt, at T “havde vundet i lotteriet, idet han kun fik fængsel i 3 år og 11 måneder.”

Landsforeningens Meddelelse 59/1999

Advarsler - Procesbevillinger

Retsplejelovens § 937 og § 962

Det er - som tidligere beskrevet i Lf. Medd. 20/1998 - et større apparat, der sættes i sving, når man i en bagatelsag søger om procesbevilling, fordi man ikke kan affinde sig med en mindre bøde. Noget kunne måske spares - rent procesøkonomisk - hvis byretterne i noget videre omfang var opmærksomme på den udmærkede sanktion - advarsel - som landsretten undertiden benytter i bagatelsager. Et par eksempler gives nedenfor.

1) Ø.L. 5. afd. a.s. nr. S-4561-98, 2/2 1999

T på 28 år var tiltalt for butikstyveri af et PC-spil til 399 kr. T nægtede sig skyldig. Byretten bemærkede:

“Retten finder efter den af tiltalte afgivne forklaring sammenholdt med vidnet S’s forklaring at kunne lægge til grund, at tiltalte, da han forlod forretningen har medtaget et pc-spil, og da det er udokumenteret på hvilket grundlag X (..forretningen..) skulle være tiltalte et tilsvarende beløb skyldigt, finder retten, at der er sket en uberettiget tilegnelse fra tiltaltes side, og han vil derfor være at dømme efter anklageskriftet.

Straffen fastsættes til 3 dagbøder á 250 kr. jf. straffelovens § 287, jf. § 276.

Forvandlingsstraffen er hæfte i 3 dage.”

T fik procesbevilling og påstod frifindelse, subsidiært forholdet henført under straffelovens § 294. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse. Landsretten udtalte:

“Tiltalte har erklæret sig villig til at modtage en advarsel for overtrædelse af straffelovens § 291, stk. 1, og landsretten finder efter omstændighederne sagen egnet til at kunne afgøres hermed og har herefter tildelt tiltalte en advarsel.

Dommen vil herefter være at ophæve.”

Statskassen betalte omkostningerne for begge retter.

2) Ø.L. 5. afd. a.s. S-3130-98, 5/2 1999

T på 31 år var tiltalt for overtrædelse af politivedtægten ved på gaden at have udvist voldelig optræden, idet han indlod sig i slagsmål med A.

T nægtede sig skyldig. Han var blevet klemt af en anden bil, så hans forhjulskapsel røg af. En diskussion udviklede sig med nogle personer, der havde noget at udsætte på T’s kørsel, og A skulle have stødt sin pande mod T’s næse og siden slået, så T fik næseblod.

A, der selv havde vedtaget en bøde for overtrædelse af politivedtægten, hævdede derimod, at T daskede ham med hjulkapslen, og først herefter slog A igen med et knyt-næveslag i hovedet.

Et vidne fandt, at T havde kørt hasarderet, og bekræftede A’s forklaring, og føreren af den modkørende bil mente også, at T havde stor fart på og trak op på fortovet. Der var håndgemæng mellem T og en fodgænger, der begyndte (stærkt forkortet referat).

Byretten fandt, at T og A indlod sig i slagsmål, og forkastede, at T handlede i en nødværgelignende situation, eller at T kun brugte vold for at forsvare sig. T blev herefter idømt en bøde på 600 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 4 dage.

T ankede med procesbevilling til frifindelse. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse. Landsretten udtalte:

“Tiltalte har erklæret sig villig til at modtage en advarsel for overtrædelse af § 3, stk. 1, i politivedtægten for Københavns politikreds, og landsretten har efter omstændighederne fundet sagen egnet til at kunne afgøres hermed og har herefter tildelt tiltalte en advarsel.

Dommen vil herefter være at ophæve.”

Statskassen betalte omkostningerne for begge retter.

**Generalforsamling i Landsforeningen
lørdag den 8/5 1999 på Sørup Herregård
med ca. 60 deltagere**

Som supplement til den skriftlige bestyrelsesberetning, der var udsendt på forhånd, omtalte formanden bl.a. de kommende og igangværende salærforhandlinger.

Der udspandt sig en debat om fortolkning af vedtægternes bestemmelser om formandens funktionsperiode, og gennem nogle - vejledende - tilkendegivelser fra forsamlingen udtryktes en klar stemning for, at formanden ikke kunne sidde 8 + 8 år. Der var en overvældende interesse for en ikke specificeret mellemløsning, som bestyrelsen vil arbejde videre med. For en absolut grænse på 8 år stemte 22, imod 30. Den overvejende del af forsamlingen var tilhængere af, at bestyrelsen valgtes for 2-årige perioder, mod i dag 4 år.

Thorkild Høyer foreslog, at man afskaffede fristen i vedtægterne for menige medlemmers fremsættelse af forslag til generalforsamling.

Regnskaberne blev godkendt. **Karen Marie Dyekjær** og **Mogens Juhl** blev genvalgt som bestyrelsesmedlemmer for en 4-årig periode. **Finn Holm-Jørgensen** blev genvalgt som revisor. Kontingentet for de næste 2 år fastsattes uændret til årligt 1.300 kr.

Under Eventuelt vedtog forsamlingen at støtte en resolution til justitsministeren af nedennævnte ordlyd:

“I anledning af Justitsministeriets lovforslag blandt andet om varetægtsfængsling i isolation må generalforsamlingen med bekymring konstatere, at det efter forslaget fortsat skal være muligt at anvende fuldstændig isolation, uanset at det fremgår af Justitsministeriets isolationsundersøgelse, at varetægtsfængsling i isolation indebærer en belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred, og at det på den baggrund lægeligt og psykologisk anbefales, at man ikke øger belastningen forbundet med varetægtsfængslingen ved at anvende isolation.

Det er generalforsamlingens opfattelse, at de hensyn, der ligger bag ved kravet om isolation, vil kunne tilgodeses ved at anbringe varetægtsarrestanter i samme sagskompleks i forskellige arresthuse eller i adskilte afdelinger i de større arresthuse.”

Kriminalforsorgens Årsberetning 1998

En læsevenlig publikation på 72 sider. Blandt nyhederne kan nævnes, at Statsfængslerne Møgelkær og Horserød har fået indrettet halvåbne afdelinger til brug for indsatte, der ikke kan administrere tilværelsen i et åbent fængsel, men hvor overførsel til et lukket fængsel dog ikke er påkrævet, side 10 og 15.

I Anstalten ved Herstedvester er etableret en separat kvindeafdeling med otte pladser, side 10. På side 19 beskrives forsøgsordningen for sexkriminelle og den særlige visitationsafdeling på Herstedvester, der iflg. årsberetningen har vist sig at have en stor og positiv betydning for de sexdømte. Dobbelt så mange som forventet, nemlig 60%, er motiveret for at modtage behandling.

*Steensgaard Herregårdspension ?
Nej ... Arresthuset i Roskilde*

Til gengæld har man nedlagt de særlige afdelinger for unge i Blegdamsvejens Fængsel og Statsfængslet på Søbysøgård på baggrund af dårlige erfaringer. Nærhedsprincippet er genoptaget, således at de unge får mulighed for at bevare kontakten med familien, side 20.

Antallet af samfundstjenestedomme er stigende; fra 679 i 1997 til 767 i 1998 - en stigning på 13%, side 43.

Hjemmesiden er udbygget. Interesserede kan via Internettet på www.kriminalforsorgen.dk nærmere studere indholdet, herunder vejledningen for henholdsvis anholdte/varetægtsfængslede og afsonere. Disse foreligger oversat til en lang række sprog (hvis man kan finde ud af at pakke filerne ud).

Årsberetning for Københavns Byret 1998

Med nogle usædvanlig smukke fotografier af forskellige bygningsdetaljer, fortrinsvis fra C. F. Hansens gamle bygning behandler årsberetningen stort og småt, bl.a. juletræet på 7 meter ved byrettens første juletræsfest for personale, børn, børnebørn, bedsteforældre m.v.

Enkelte store sager i byrettens regi er også omtalt, herunder Nørrebroundersøgelsen (der afsluttede retsmøderne i november 1998). "Retsemøderne var offentlige. Denne åbenhed blev der stort set ikke gjort brug af. Dog var DR og et formiddagsblad repræsenteret ved næsten hvert retsmøde; et folketingsmedlem indfandt sig en fredag eftermiddag og fik sig - tilsyneladende - en søvndyssende oplevelse." (Side 14 f). Ligeledes er Riskær sagen omtalt side 15-16 og Ask- og Urd-sagen side 16.

For dem, der gerne vil følge med i Københavns Byrets "kongerække" er dommerne - formentlig ordnet efter anciennitet - opregnet på side 28. Årsberetningen indeholder også afsnit om Grundloven, de forskellige afdelinger og omtale af de nye retslokaler, der i 1999 bliver åbnet på Rådhuspladsen, nødvendiggjort af de mange tunge sager om økonomisk kriminalitet med mange aktører indblandet.